

L I T E R A I R Z E I S T ,

Jaarverslag 2022

Stichting Literaire Activiteiten Zeist

info@literairzeist.nl

www.literairzeist.nl

Jonge vrouw met jas

Steek voor steek naait zij het stukje stof
in de voering van haar jas,
zakje voor een loden last.

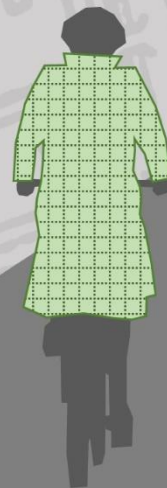
Precies plaatst ze de naald, haar blik intens.
Denkt ze over hem die ze straks treft?
Zijn gruwelijke daden? Zijn gevaar?
Of denkt ze aan haar oom en zijn gezin
die niet meer konden leven?

Daar gaat ze, aan het einde van de dag,
alsof ze zomaar fietst voor haar plezier.
De wind speelt met het kraagje van haar jas
wanneer ze naar Kerlens woning rijdt.
Ziet ze verbazing in zijn blik
als ze vastberaden richt en schiet?

Ze ontdoet zich van de jas,
de geruite stof valt op.

Maar langs de weg van leugen en verraad
vond toch een laatste kogel
zijn niet te stoppen baan naar haar.
Hief ze het hoofd? Zong ze?

Mary Heylema

ter nagedachtenis aan Truus van Lier

Ter nagedachtenis aan Truus van Lier (1921 – 1943), verzetsvrouw.
Voorgedragen bij de Truus van Lier-lezing op 21 april 2022 in het Christelijk Lyceum, waarvan Truus
van Lier leerling was van september 1938 tot zomer 1940

voorbij onze ogen

alles laat hier sporen na

snippers vroeger van de vuilstort
glas ontploft, toegift van de gasfabriek
in de hoofden van de mensen spookt
nog een verdwaalde bowlingbal
en soms zie je aquajoggers in de wolken

alles werd hier onderzocht
grond, vleermuizen, auto's
lucht en bomen, tot het toegangspaadje
langs de tuin, waar bessen
voor de pluk rood mogen rijpen

wonen is hier logisch
mensen hebben huizen nodig
vachten voor hun breekbaarheid
om hun dagen uit te spreiden
van genegenheid of hartzeer

huizen hebben mensen nodig
om hun misbaar en hun gloed
om hun ruimtes mee te vullen
en in licht en donker met hun daken
al hun dromen te bewaken

mensen hebben huizen nodig

Diet Groothuis, stadsdichter Zeist

Geschreven voor de R.K. Woningbouwvereniging Zeist ter gelegenheid van de bouw van De Geiserhof aan de Geiserlaan in Zeist. Voorgedragen bij de onthulling van de plaquette met het gedicht op 5 juli 2022. Op de plek waar vroeger zwembad De Geiser en daarna bouwmarkt Gamma zat, is een hofje verrezen met veertig huurwoningen.

Inleiding

Hoewel het jaar startte met een lockdown in verband met de coronapandemie konden we vanaf februari gelukkig alle geplande activiteiten uitvoeren op de 'normale' wijze: Boek & Film voorstellingen, schrijversontmoetingen, literaire lezingen, optredens van onze stadsdichters, de Literatuurquiz, een Multatuliavond en de LiteratuurPrijs Zeist.

In januari werd besloten de verantwoordelijkheid voor de organisatie en uitvoering van activiteiten te verdelen over werkgroepen van twee tot vier bestuursleden/adviseurs. Dit betekende een aanzienlijke verlichting van de werkzaamheden van DB lid Jantsje de Boer.

Doelstelling

Het realiseren van literaire activiteiten in de gemeente Zeist door o.a. het initiëren en organiseren van literaire lezingen, schrijversontmoetingen, literaire cursussen, het ontwikkelen en uitvoeren van literaire projecten, zoals het stadsdichterschap en de LiteratuurPrijs Zeist en bevorderen van lokale, regionale, nationale en internationale literaire contacten.

Bestuur en adviesgroep

Het Dagelijks Bestuur vergaderde dit jaar vijf keer en het Algemeen Bestuur vier keer. Sandra van Doorn trad als vertegenwoordiger van de boekwinkels toe tot het AB. De zittingstermijn van AB lid Ad van Strien was in oktober verstreken. Hij blijft als adviseur aan Literair Zeist verbonden.

In januari werd een AB vergadering uitgeschreven die in het teken stond van de toekomst van Literair Zeist en de vorming van werkgroepen die verantwoordelijk zijn voor een activiteit. Dit bleek een goede formule om het voortbestaan van de stichting te continueren en leverde een aanzienlijke verlichting van de werkzaamheden van DB lid Jantsje de Boer op, omdat de organisatie en uitvoering van activiteiten nu over meer mensen is verdeeld. Zij kregen uiteraard wel meer taken, maar daardoor is de betrokkenheid bij een of meer activiteiten over het algemeen ook verhoogd.

Het DB voerde in september een kennismakingsgesprek met de nieuwe wethouder, Laura van Hoogstraten. Daarbij was ook Marije Haak, beleidsambtenaren Cultuur, aanwezig. Ook met de nieuwe cultuurmakelaar, Bo Hendriksen, werd in augustus een kennismakingsgesprek gevoerd. Ze gaven aan de activiteiten van Literair Zeist zeer te waarderen.

In januari werd tijdens het jaarlijks etentje afscheid genomen van Mathee Valeton, die vanaf 2010 - 2021 deel uitmaakte van het bestuur; tot 2017 was hij penningmeester en lid van het Dagelijks Bestuur en daarna maakte hij nog vier jaar deel uit van het Algemeen Bestuur. Mathee ontving een mooi vormgegeven bundel met o.a. gedichten voorgedragen door bestuursleden tijdens de AB vergaderingen, een aantal stadsgedichten en persoonlijke bijdragen van de bestuursleden/adviseurs van Literair Zeist. Ook van Saskia de Waal namen we afscheid. Ze vertegenwoordigde vanaf 2014 de 'stem van de boekhandels' in het bestuur. Ze was een van de initiatiefnemers van het succesvolle jaarlijkse Kinderboekenfeest in Figi, dat aanvankelijk onder de hoede van Literair Zeist werd uitgevoerd.

Financiering

Dankzij een jaarlijkse subsidie van de gemeente Zeist is Literair Zeist in staat haar activiteiten uit te voeren. Voor de bundel van de LiteratuurPrijs Zeist werden met succes financiële bijdragen gevraagd van het K.F. Hein Fonds, het Elise Mathilde Fonds en het Carel Nengerman Fonds. We sloten 2022 af met een negatief saldo van € 1.326,02. Dit bedrag komt ten laste van de algemene reserve.

Samenwerking

Sinds de fusie van de bibliotheek met KunstenHuis Idea per 1 januari 2022 merkten we dat het lastiger wordt om activiteiten gezamenlijk uit te voeren. Onze vertegenwoordiger vanuit de bibliotheek in het bestuur, Jelle Verhoeks, vertrok in december 2021 bij de bibliotheek. Zijn taken werden overgenomen door Sanne van der Zee, die ook de bibliotheek vertegenwoordigde bij de Boek & Filmvoorstellingen. In de zomer zijn gesprekken gevoerd met Bea Rigter, verantwoordelijk voor de literaire activiteiten bij KunstenHuis Idea, over de invulling van de samenwerking in de toekomst. KunstenHuis Idea wil blijven samenwerken bij de uitvoering van Schrijversontmoetingen, de LiteratuurPrijzen Zeist en de Literatuurquiz, maar trekt zich, tot onze verbazing, met ingang van seizoen 2022-2023 terug uit het Boek & Film programma. Het KunstenHuis zou hierin niet voldoende zichtbaar zijn, omdat de vertoningen plaatsvinden in de Figibioscoop en niet in het theater De Klinker. Een ruimte die ons inziens niet te vergelijken is met de faciliteiten die Figi biedt voor filmvoorstellingen. Verder kunnen we sinds het najaar niet meer voor een 'vriendenprijs' gebruik maken van ruimte in de bibliotheek voor het houden van vergaderingen. Voor de AB vergaderingen huren we nu tegen een schappelijke prijs ruimte in het Torenlaan Theater. Vergaderingen van het DB en de werkgroepen vinden wisselend bij iemand thuis plaats.

Het is nog niet helemaal duidelijk hoe de samenwerking met KunstenHuis Idea er in de toekomst uit gaat zien. In 2023 start een nieuwe medewerker literaire activiteiten haar werkzaamheden bij KunstenHuis Idea en moet een en ander worden geconcretiseerd.

Literair Zeist zoekt daarom steeds meer samenwerking met andere organisaties, zoals de Algemene Seniorenvereniging Zeist (ASZ) waarmee dit jaar twee literaire lezingen werden uitgevoerd in het theater van De Klinker. Ook een optreden van 'Stadsgenoten', een muzikale voorstelling over 15 bekende en minder bekende Utrechtenaren in het Torenlaan Theater, werd in samenwerking met de ASZ georganiseerd. In november is deze samenwerking ook formeel vastgelegd.

De schrijversontmoetingen worden in samenwerking met Boekhandel Kramer & Van Doorn georganiseerd en kunnen daar ook plaatsvinden. In oktober vond daar al een zeer geslaagde ontmoeting plaats met Jaap Robben. Met vereniging Taalpodium wordt samengewerkt bij de organisatie van de LiteratuurPrijzen Zeist en bij incidentele activiteiten, zoals de speciale Taalpodiummiddag in september in het Torenlaan Theater.

Met CultuurZeist werd samengewerkt voor de uitvoering van de vertelactiviteiten en verleenden we een financiële bijdrage voor het Verteldiner.

Ook ondersteunden we financieel de uitvoering van het jaarlijkse Kinderboekenfeest in Figi dat werd georganiseerd door de Stichting Boek & Theater Zeist.

Publiciteit

Alle activiteiten worden bekend gemaakt via onze eigen website en de websites van de samenwerkende partners en de lokale en regionale media. Door de toenemende rol van de sociale media en digitale nieuwsbrieven wordt er geen gebruik meer gemaakt van flyers en affiches. Vanaf september zijn we, tegen betaling, 'vriend' van het digitale ZeisterMagazine, dat wekelijks bij 18.000 belangstellenden in de mailbox komt. Daarin worden al onze activiteiten opgenomen en door het ZeisterMagazine worden ze ook nog extra gepromoot via sociale mediakanalen.

Gemiddeld bezochten rond de 1000 unieke bezoekers per maand onze website. We verstuurden 14 keer een digitale nieuwsbrief via het gratis programma MailChimp. Daarmee brengen we onze eigen en ook andere literaire activiteiten in Zeist rechtstreeks onder de aandacht van ruim 600 belangstellenden. Daarnaast gebruiken we ons eigen Facebook- en Instagramkanaal voor het aankondigen van onze activiteiten.

Verder worden onze activiteiten via de samenwerkende partners zoals Boekhandel Kramer & Van Doorn, ASZ, Figi, Taalpodium en Torenlaan Theater onder de aandacht gebracht en vermelden we onze activiteiten ook op de readers die naar de bezoekers van Boek & Film

worden gestuurd.

De uitreiking van de LiteratuurPrijs Zeist werd ook geplaatst op de 'Evenementenborden' van de gemeente die te vinden zijn bij invalswegen van Zeist.

Verder besteden de lokale media, zoals De Nieuwsbode, De Stadspers en Slotstad RTV, regelmatig aandacht aan onze activiteiten.

Om de herkenbaarheid van Literair Zeist bij activiteiten te verhogen worden 'beachflags' met ons logo en website-adres geplaatst bij lezingen e.a. activiteiten.

Resultaten

LiteratuurPrijs Zeist 2022

De LiteratuurPrijs Zeist is een tweejaarlijkse prijs, afwisselend voor poëzie en proza. Eind 2021 startte de werkgroep met haar voorbereidingen voor de zevende editie. In maart startte de gedichtenwedstrijd. Op de sluitingsdatum, 31 juli, waren 190 inzendingen ingestuurd, die door de jury moesten worden beoordeeld

Voor het eerst kwamen er inzendingen uit alle twaalf provincies binnen, maar waren er wat minder Belgische en andere buitenlandse inzendingen.

De jury werd gevormd door Kees van Domselaar (Neerlandicus en dichter/schrijver), Fred Penninga (adviseur Literair Zeist, dichter/schrijver, kleine uitgever en presentator), Nanny Luijsterburg (dichter/schrijver/beeldend kunstenaar en Taalpodiumlid) en Ton Stok als jurysecretaris. Ze beoordeelden alle gedichten en selecteerden uit 30 genomineerden de drie prijswinnaars en vijf eervolle vermeldingen. Tijdens een feestelijk avond, vrijdagavond 18 november in theater De Klinker, met voordrachten door de genomineerde dichters en omlijst door muziek van zanger-liedjesschrijver Paul de Ridder uit Zeist maakte de wethouder van cultuur, Laura Hoogstraten, de namen van de prijswinnaars bekend en de namen van de dichters die een eervolle vermelding voor hun gedicht kregen. De eerste prijs, 350 euro, was voor het gedicht *Ontheemd* van Saskia van Leendert uit Lent-Nijmegen. De avond werd bijgewoond door 90 bezoekers, voor het grootste deel deelnemers aan de wedstrijd. Daan Warnas, presentator van o.a. Slotstad RTV, presenteerde samen met Fred deze zeer geslaagde prijsuitreiking.

De prijswinnende gedichten zijn samen met de eervolle vermeldingen en een aantal geselecteerde gedichten (totaal 30 gedichten) in een fraaie bundel gepubliceerd, die deze avond ook werd gepresenteerd. De dichters van wie het gedicht in de bundel is opgenomen ontvingen een gratis exemplaar. De bundel is verkrijgbaar bij Boekhandel Kramer & Van Doorn in Zeist en te bestellen via de website. Voor deze uitgave is met succes aanvullende financiering gevonden bij het K.F. Hein Fonds, het Elise Mathilde Fonds en het Carel Nengerman Fonds.

Organisatie: Hanneke Verbeek, Fred Penninga, Ton Stok en ondersteuning door Jantsje de Boer. Productiemedewerker Sanne van der Zee van KunstenHuis Idea zorgde voor de technische en facilitaire ondersteuning van de avond van de prijsuitreiking.

Literaire activiteiten voor kinderen: het Kinderboekenfeest

Het doel van het Kinderboekenfeest is om de rijkdom van de Nederlandse jeugdliteratuur onder de aandacht te brengen bij kinderen en hun ouders. Het Kinderboekenfeest was een groot succes. Naast de theater voorstelling *Pfff* van tg Graasland was er gelegenheid om een aantal schrijvers en illustratoren te ontmoeten. Verder zorgde Boekhandel Kramer & Van Doorn voor boekverkoop.

Het *Kinderboekenfeest Zeist* in theater Figi werd voor de zesde keer door de Stichting Boek & Theater Zeist georganiseerd i.s.m. KunstenHuis Idea, Hotel Theater Figi, Boekhandel Kramer & van Doorn, Boekhandel Jacques Baas en de gemeente Zeist. Literair Zeist ondersteunt deze stichting met een financiële bijdrage voor de organisatie van het Kinderboekenfeest.

Wereldwijd vertelcafé en Festival Zeist Vertelt.

De Werkgroep Zeist Vertelt is onderdeel van CultuurZeist en werkt nauw samen met de partners, Literair Zeist en Taalpodium De werkgroep organiseerde weer een zestal Wereldwijd Vertelcafés Zeist georganiseerd in het Torenlaan Theater. Het kleinschalige karakter van onze vertellingen boeiden toch weer zo'n 300 bezoekers. Is het gemiddelde tussen de 40 en 50 bezoekers, op 4 november bezochten 90 bezoekers het Wereldwijd Vertelcafé dat in het teken stond van het Zeister dialect. Twee vertellers vertelden in het Zeister dialect verhalen over het Zeist van vroeger, gevolgd door een item over de bijnamen die veel inwoners toen hadden. Mooi was het dat vanuit de zaal daar ook aanvullingen op kwamen.

Het Festival Zeist Vertelt dat tijdens de Open Monumentendag begin september werd georganiseerd bij De Boswerf viel qua bezoekersaantal wat tegen. De concurrentie met de Open Monumentendag bleek toch te groot te zijn, ondanks dat de vertellers zich bekwaamd hadden in Monumentale Verhalen. Besloten werd om die samenwerking volgend jaar niet te gaan continueren en er een andere vorm aan te gaan geven.

Het Verteldiner in hetzelfde weekend bij Lokaal Victoria bleek een groot succes. De vertelster Janneke Tanja, al voor 2020 en 2021 geboekt, kon nu in 2022 haar mooie verhalen vertellen aan 50 dinergasten. Het laatste vertelcafé in december was voor een deel bestemd met verhalen over het Rampjaar 1672. In totaal traden tijdens de Vertelcafés en het Festival Zeist Vertelt 45 vertellers op.

Literair Zeist zorgt voor een financiële bijdrage aan het Festival Zeist Vertelt bestemd voor de verteller tijdens het Verteldiner.

Ontmoetingen met schrijvers en literaire lezingen

In verband met de coronamaatregelen in januari werd de lezing over Gerrit Achterberg verschoven naar eind maart. Door ziekte van de spreker, de heer Wim Kozijn, moest de lezing nog een keer worden verschoven, maar in september woonden bijna 50 bezoekers deze boeiende lezing over het leven van Gerrit Achterberg bij, waarin ook een aantal van zijn gedichten werden besproken. Deze lezing werd in samenwerking met de ASZ georganiseerd, net als de lezing van Paul Schnabel die in juni vertelde over zijn in 2021 verschenen boek *Anders gekeken. Het beste en het boeiendste uit de Hollandse schilderkunst van de Gouden Eeuw* (61 bezoekers). Op initiatief van Anja-Hélène van Zandwijk, begeleidster van de leesgroep Franstalige literatuur, vond in het kader van de 100ste sterfdag van Marcel Proust een middag plaats over deze schrijver. Dr. Sjef Houppermans, gastmedewerker van de Universiteit Leiden en bestuurslid van de Marcel Proust vereniging, gaf een lezing over het verlangen in het oeuvre van de schrijver. Martin de Haan ging in op zijn vertaling die hij samen met Rokus Hofstede maakte van het eerste deel van *À la recherche du temps perdu*. De middag wordt afgesloten met een optreden van stemkunstenaar Jaap Blonk, die zowel een hommage aan Georges Perec als aan Proust bracht. (42 bezoekers).

Al deze lezingen vonden plaats in het theater van De Klinker van KunstenHuis Idea.

In samenwerking met Boekhandel Kramer & Van Doorn werd schrijver Jaap Robben in oktober door Saskia van Doorn geïnterviewd over zijn pas verschenen boek *Schemerleven*.

(41 bezoekers). Helaas annuleerde schrijfster Lisa Weeda wegens ziekte haar bezoek aan Zeist, dat eind mei zou plaatsvinden in de boekwinkel. Zij zou worden geïnterviewd over haar succesvolle boek 'Aleksandra', een roman over haar Oekraïense familie, dat vanwege de actualiteit volop in de belangstelling staat.

De ontmoetingen met schrijvers en dichters en de literaire lezingen werden georganiseerd door Ludy Visser, Hannelore Cator, Sandra van Doorn en Jantsje de Boer. Voor zover ze in KunstenHuis Idea plaatsvonden werden ze facilitair en technisch ondersteund door Sanne van der Zee.

Literatuurquiz

Woensdagavond 28 september werd na drie jaar weer de Literatuurquiz georganiseerd. Merel Jansen en Frank Heinen zorgden weer voor de vragen en de presentatie. In drie rondes met vragen over bekende schrijvers en hun boeken testten de deelnemers hun literaire kennis. De quizmasters illustreerden hun vragen weer met veel beelden, filmpjes en geluidsopnamen en zorgden voor een bruisende en onderhoudende avond. Aan deze quiz, die plaatsvond in de bibliotheek, namen acht teams van 2-4 personen deel, waaronder vier teams met 'beroeps' lezers, twee gelegenheidsteams en twee teams met studenten van de Vrije Hogeschool. Team *The Shredders* won woensdagavond de eerste prijs. Het team *Epilologica's* van Boekhandel Kramer & Van Doorn mag de wisseltrofee voor de teams van 'beroepslezers' een jaar lang in bezit houden. De tweede en derde prijs waren voor de teams *Bij Toeval* (gelegenheidsteam) en *Kaasdip* (team van de Vrije Hogeschool). Naast de deelnemers woonden ook een aantal belangstellenden deze zeer geslaagde avond bij. De prijzen, mooie boekenpakketten, werden beschikbaar gesteld door Boekhandel Kramer & Van Doorn, Groenveld Boeken en Boekhandel Jacques Baas (Driebergen).

Henny Verheijden, Ludy Visser en Ad van Strien zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Literatuurquiz.

Stadsdichterschap Zeist

In mei begonnen Diet en Mary aan hun vierde en laatste jaar Stadsdichterschap Zeist. In opdracht werden weer een aantal gedichten over Zeist geschreven, daarnaast schreven Diet en Mary ook op eigen initiatief een aantal gedichten o.a. voor de 'buitenkeren', Den Dolder, Huis ter Heide en Bosch en Duin: *Ensemble*.

Bij het 'Gebed om vrede in Oekraïne' in de kerk van de Evangelische Broedergemeente op maandag 7 maart droeg Diet haar gedicht *Nu nodig* voor. Elke maandagavond van 28 februari tot en met 4 april om 19.00 uur was er een samenkomst in de kerk van de Evangelische Broedergemeente. Mensen uit verschillende kerken en achtergronden kwamen bij elkaar in de kerkzaal van de Evangelische Broedergemeente voor een dienst met zang en gebed, in verbondenheid met de mensen in Oekraïne.

Op 21 april werd bij de Truus van Lierlezing in het Christelijk Lyceum het gedicht *Jonge vrouw met jas* van Mary Heylema ten gehore gebracht. Verzetsvrouw Truus van Lier (1921 – 1943) was leerling van deze school van september 1938 tot zomer 1940. Het gedicht werd ook afgedrukt op een poster en heeft een vaste plaats in de school gekregen.

Het lied *De bizon en het manenschaap | De dierentuin van Zeist* werd in het kader van het Internationaal Liedfestival Zeist 2022 geschreven door Mary Heylema en op muziek gezet door Matthijs Overmars. Dit projectlied vormde met twaalf andere dierentuinliederen de basis voor het project. Theatremaker Bram van Oers schreef er een verbindend verhaal bij. Dinsdagochtend 21 juni werd het project afgesloten met een feestelijke voorstelling in de Grote Kerkzaal van de Broedergemeente in Zeist.

Acht cliënten van Abrona Ateliers in Huis ter Heide volgden op 21 juni een workshop gedichten maken die werd gegeven door Mary Heylema. De aandacht voor de mensen met een beperking past in de missie van het Stadsdichtersduo om groepen te bereiken die niet meteen voor de hand liggen. Het thema was 'thuis'. Mary had er een schrijfpodricht omheen gemaakt met associatieoefeningen. Na de workshop gingen de cliënten zelf aan de slag met dichten. De cliënten van Abrona verwerkten hun gedichten vervolgens in een kunstvorm, iets waar ze al vertrouwd mee zijn vanwege de creatieve dagbesteding die ze hebben. Op zaterdag 2 juli droegen ze hun gedichten voor aan mensen uit de wijk en andere belangstellenden, waarbij ze ook hun kunstwerk toonden. Een artikel over deze activiteit verscheen in het Algemeen Dagblad van 22 juni.

Voor het Dierentehuis Zeist schreef Diet *Voor wie ons wil*.

Austerlitz Zorgt! bestond dit jaar 10 jaar en Diet schreef daarvoor *Zoals*, dat ze bij de viering op 11 december voordroeg in het dorps huis Hart van Austerlitz.

Drie stadsgedichten kregen dit jaar een permanente plek in de openbare ruimte. De plaquette met het stadsgedicht *4 mei* (geschreven in 2019) van Diet werd op 3 mei onthuld in het Walkartpark. Het gedicht *Voorbij onze ogen* dat Diet schreef voor de R.K. Woningbouwvereniging Zeist ter gelegenheid van de bouw van De Geiserhof aan de Geiserlaan in Zeist werd voorgedragen bij de onthulling van de plaquette met het gedicht op 5 juli 2022. Op de plek waar vroeger zwembad De Geiser en daarna bouwmarkt Gamma zat, is een hofje verrezen met veertig huurwoningen.

De plaquette met het gedicht *Kiemkracht*, door Mary in 2021 geschreven bij het voormalig woonhuis van Willem Pijper (nu pand 'Halewijn'), werd in september 2022 op de Open Monumenten Dag onthuld op de gevel van het pand Halewijn aan de 2^e Dorpsstraat.

In mei 2023 beëindigen Mary en Diet hun Stadsdichterschap Zeist en zal een nieuwe stadsdichter worden benoemd. De werkgroep 'Stadsdichterschap Zeist' is in 2022 begonnen met de voorbereidingen voor dit afscheid en het zoeken naar een opvolger.

Publiciteit:

Alle stadsgedichten worden gepubliceerd op de website van Literair Zeist (www.literairzeist.nl). Vanaf februari 2018 ook in De Stadspers, nadat De Nieuwsbode in mei 2017 besloot te stoppen met de publicatie van de stadsgedichten. Via de Nieuwsbrief van Literair Zeist wordt ook regelmatig aandacht geschonken aan nieuwe stadsgedichten. De stadsdichters beheren zelf een Facebookpagina (<https://www.facebook.com/Duostadsdichters-Zeist-Groothuis-Heylema-349670119053964/>) en zijn ook actief op Instagram.

De stadsgedichten worden vanzelfsprekend ook naar de wethouder, zijn beleidsambtenaar en de raadsgriffier gestuurd, met het verzoek deze te verspreiden onder de raadsleden.

Hannelore Cator, Ludy Visser, Fred Penninga en Henjo Hekman zijn verantwoordelijk voor het Stadsdichterschap Zeist.

Boek & Film

Boek & Film zijn twee series van vijf boekverfilmingen met inleidingen. Voor belangstellenden is er een nabespreking na afloop van de filmvertoning. Alle bezoekers ontvangen van tevoren via de mail een reader met meer informatie over de schrijver, het verfilmde boek, de regisseur en de film. Deze reader wordt door de Nederlandse Theater Kassa in opdracht van Figi verzonden aan de bezoekers die online een kaartje hebben gekocht. Onze inleider, samensteller van de readers en programmeur Harry Peters, werd in de zomer van 2021 ziek en in de loop van seizoen 2021 – 2022 verergerden de klachten, waardoor hij vanaf maart 2022 niet meer in staat was om naar Zeist te komen om de inleiding en nabespreking te verzorgen. Hij bleek ongeneeslijk ziek te zijn en overleed op 18 mei 2022. Wél heeft hij nog kunnen zorgen voor een goede opvolger, Gerlinda Heywegen, filmprogrammeur van o.a. het Filmfestival in Vlissingen. Zij verving hem al bij de laatste films in seizoen 2021- 2022 en verzorgt vanaf seizoen 2022 – 2023 de inleidingen bij de films. Ook heeft ze er voor gezorgd dat we in september 2022 weer met een mooie nieuwe serie konden starten. Ze is echter niet aanwezig bij de nabesprekingen, maar zorgt wel voor een aantal vragen om als leidraad te gebruiken bij deze gesprekken. Ook maakt ze geen readers bij de film. Henny en Jantsje zorgen met ingang van seizoen 2022 – 2023 voor de samenstelling van de reader, die de bezoekers een paar dagen voor de vertoning via Figi ontvangen. Dit jaar vertoonden we 11 films, omdat een film in 2021 in verband met coronamaatregelen moest worden doorgeschoven naar februari 2022. Verder werd, om dezelfde reden, in januari nog een film verplaatst naar maart 2022.

Helaas heeft de bibliotheek in Zeist, sinds januari 2022 deel uitmakend van KunstenHuis Idea, besloten om met ingang van seizoen 2022 – 2023 niet meer deel te nemen aan Boek & Film.

Weliswaar is het aantal bezoekers nog iets lager dan voor corona: in 2019 telden we nog gemiddeld 123 bezoekers per film, maar de belangstelling voor deze serie is nog steeds heel goed te noemen en we ontvangen ook veel positieve reacties van bezoekers.

Films en bezoekersaantallen 2022 (11 films):

Datum	Film	bezoekers
7-2-2022	<i>J'Accuse</i>	182
21-2-2022	<i>First Cow</i>	96
7-3-2022	<i>Kom hier dat ik u kus</i>	144
28-3-22	<i>Daniel</i>	69
4-4-22	<i>Mijn beste vriendin Anne Frank</i>	79
2-5-22	<i>Shirley</i>	89
13-6-2022	<i>Mary Shelley</i>	77
5-9-2022	<i>Where the Crawdads Sing</i>	126
3-10-2022	<i>Mothering Sunday</i>	107
7-11-2022	<i>Fabian oder Der Gang vor die Hunde</i>	73
12-12-2022	<i>L'événement</i>	89
Totaal		1131
Gemiddeld per film		102

Verantwoordelijk voor Boek & Film waren Ton Stok, Henny Verheijden en Jantsje de Boer.

Incidentele projecten

Multatuliproject

Na twee keer uitstel konden we in april eindelijk de tentoonstelling met etsen van Harry van Kruiningen en de Multatuli-avond organiseren.

Directe aanleiding was in 2020 het aanbod van de Stichting Harry van Kruiningen om een aantal etsen van Harry van Kruiningen (pseudoniem van Henri Adelbert Janssen) (Hansweert bij Kruiningen, 28 januari 1906 – Laren (NH), 30 juni 1996) in Zeist tentoon te stellen. Deze schrijver, graficus en schilder, docent aan de kunstacademie te Arnhem en lid van 'De Onafhankelijken' tot 1942 (toen hij weigerde zich aan te sluiten bij de Cultuurkamer), was zeer geïnspireerd door Multatuli. Van Kruiningen heeft een aantal etsen gemaakt waarvoor hij zich liet inspireren door de 'Minnebrieven' van Multatuli. In 2020 was het 200 jaar geleden dat Multatuli werd geboren. In de zomer van 2021 was al besloten om een en ander in iets bescheidener vorm opnieuw op de agenda te plaatsen. Op 9 december 2021 zou de Multatuliavond met o.a. een lezing door Elsbeth Etty (bestuurslid Stichting Multatuli Huis, schrijfster van biografie over Willem Wilmink) worden gehouden. Zij zou de schrijvers Multatuli en Willem Wilmink (Zeistenaar van 1981 t/m 1991) als rebel en dwarsdenker met elkaar vergelijken. Dan zou ook de tentoonstelling met etsen van Harry van Kruiningen in de foyer van De Klinker worden geopend. Maar corona was alweer spelbreker. Eind januari 2022 zijn de etsen dan toch opgehangen in de foyer van De Klinker. De lezing van Elsbeth Etty en toelichting bij het werk van Harry van Kruiningen werden verplaatst naar 21 april 2022. Toen luisterden ruim 40 bezoekers naar de boeiende lezing van Elsbeth Etty. De avond startte met een korte toelichting bij de tentoonstelling door Martijn Bruining en in de pauze kon de tentoonstelling worden bekeken.

De werkgroep werd gevormd door Ad van Strien, Ton Stok en Martijn Breuning (voorzitter Harry van Kruiningen Stichting) en uitgevoerd met inzet van twee medewerkers van KunstenHuis Idea

De weg van het Boek

Eind 2022 is gestart met de voorbereidingen voor de organisatie van een avond over De weg van het Boek: een talkshow met personen – los van de schrijver – die in verschillende stadia te maken hebben met ‘de wording van een boek’. Deze avond zal plaatsvinden op 8 maart 2023 in de boekwinkel van Kramer & Van Doorn.

Verantwoordelijk: Fred Penninga en Sandra van Doorn

Tot slot nog dit:

- Literair Zeist leverde een financiële bijdrage voor een poëziemiddag georganiseerd door Taalpodium op 21 september in het Torenlaan Theater in Zeist. De bijdrage was bedoeld voor een optreden van spoken word artiest Jasper Albinus. Hij moest i.v.m. familieomstandigheden op het laatste nippertje verstek laten gaan en werd vervangen door dichter Karin Lachmising. Met haar geëngageerde gedichten wist zij in een vingerknip de zaal met ruim 60 bezoekers voor zich te winnen.
- Op 14 oktober organiseerden we in samenwerking met de ASZ en het Torenlaan Theater de voorstelling *Stadsgenoten* gespeeld door een groep muzikanten afkomstig uit verschillende Utrechtse bands uit het recente verleden onder leiding van onze plaatsgenoot Herman van Tongerlo. De voorstelling is ook door Herman geschreven ter gelegenheid van 900 jaar Utrecht en bevat 15 liederen over illustere stadsgenoten, die de afgelopen 900 jaar hun stempel hebben gedrukt op de geschiedenis van Utrecht, zoals Anton Geesink, Belle van Zuylen, Dick Bruna, Sint Maarten en van wie een aantal ook een verbinding met Zeist hebben, zoals Truus van Lier en Dick Bruna. (40 bezoekers)

Samenstelling bestuur Literair Zeist in 2022

Dagelijks Bestuur:

Hannelore Cator – voorzitter
Onno Jonker – penningmeester
Ludy Visser – secretaris
Jantsje de Boer – uitvoerend secretaris

Algemeen Bestuur

Ad van Strien – lid (tot november 2022)
Ton Stok – lid
Sandra van Doorn – lid (vanaf maart 2022)

Adviseurs:

Fred Penninga, dichter/schrijver, uitgever
Henjo Hekman, dichter/schrijver
Henny Verheijden – neerlandica en docente literatuur
Ad van Strien – vanaf november 2022
Hanneke Verbeek
Vacature vertegenwoordiger vanuit het Taalpodium
Sanne van der Zee, vertegenwoordiger vanuit KunstenHuis Idea - tot mei 2022
Bea Rigter, vertegenwoordiger vanuit KunstenHuis Idea - vanaf juni 2022

Vastgesteld 13 maart 2023

*Namens het bestuur,
Ludy Visser, secretaris*